

Sloupek

Jiří Hanák Nevinné zvířátko

Veš šatní sice není komodita, se kterou by se dalo obchodovat na burze, svoji cenu však má. Žáci nižších tříd pryč za jednu veš v krabičce od záplek zaplatí i dvacet korun. Když si ji totiž

dají do vlasů a kantor ji najde, mají dva dny volno na odvšivení. Cena přítulného klazanovi dal učitel facku a kluk si doma stěžoval, přišel otec a zhusta řekl: Pane učiteli, přišel řemenem. Žáci nestresovaly záplatované gatě či boty, neboť být chudý a čistý hanba nebyla. Připouštím, že i proto, že chudá byla celá společnost. Povalečství však hanba byla. Stejně tak vulgární chování a to, čemu se dnes říká vyčuranost.

Z dnešního hlediska to byl divný svět. Byla hanba mít vši, byla hanba dostat se do vězení, být třeba jen za krádeže slepic či králíků. Když zlobivému klazanovi dal učitel facku a kluk si doma stěžoval, přišel otec a zhusta řekl: Pane učiteli, přišel řemenem. Žáci nestresovaly záplatované gatě či boty, neboť být chudý a čistý hanba nebyla. Připouštím, že i proto, že chudá byla celá společnost. Povalečství však hanba byla. Stejně tak vulgární chování a to, čemu se dnes říká vyčuranost.

Dnes je samozřejmě jiná doba. Není hanba mít vši, protože to není důsledek nedostatku hygieny, nýbrž vychytralosti žáků. Je však hanba být chudý či chudší než ostatní. Pro děti ve škole je nesnesitelné, nemají-li stejně moderní mobil či značkové triko jako ostatní. Ono se to vlastně podporuje. Protože od devadesátých let víme, že není hanba nakrást majetek a na tu hromadu dát nápis „soukromé vlastnictví je svato“. A když to někdy přeče jen řve příliš a soud zasáhne, je zde odvolání, průtahy, vyhýbání se nástupu trestu, nové odvolání. I kdyby nakonec motyka spravedlnosti spustila, je zde vždycky možnost úteku do zahraničí, majetek takovému Čehonovi (čeho nabyl občan pilný...) ovšem zůstane. Na druhou stranu policie bez rozpaků vyrábí hanbu pro nevinné. Tu stupidními nařčeními, opírajícími se o drby z podsvětí, tu dokonce zavřením a následným propuštěním nevinného. Zvláštní věc: být bez viny v kriminále či být bez důkazů pomluven je hanba. Kdo však rozbil banky či privatizační fondy, ten hanby nedojde ani po absolvování krátkodobého kriminálu. Hromady peněz zřejmě fungují jako prací prášky s trojnásobnou silou enzymů.

Hanba dnes není ani vulgarita či vypráskanost u politiků nejvyššího ranku. Předseda vlády pozdraví Sněmovnu vztýčeným prostředníčkem, což lze velmi, ale opravdu velmi mírně přeložit slovy „vyližte mi...“ A pak lze. Pryč to znamenalo „Kalousku, jsi jednička“. Potrestán nebyl nijak, takže jsem zvědav, kdy na Sněmovnu vystřčí holý zadek. To bude teprve pravé osvícení české politiky, jak Topolánkovu vulgaritu označil jeho koaliční fanklub. Jeho „vice“ Čunek se zase trapně zamotává do svých půlmilionů, milionů a nemovitostí, aniž by byl ochoten či schopen veřejnosti prokázat, jak k těmto drobným z platu bezpečnostního technika přišel. Odstoupit nemíní, hanbu necítí – a proč také, není-liž pravda? Nějak mne napadá, že taková veš je koneckonců docela nevinné zvířátko.

Je to na bednu

Martin Hekrdla

Kdo se nebojí rozevřít noviny ne-

prachobyčejným rozumem. Těto touze ostatně často podléhají i tvůrci nesmyslných ekonomických teorií

Kdo podchytí odpůrce radaru

Alexandr Mitrofanov

Ve čtvrtek a v pátek uskutečnili odpůrci amerického radaru v Česku dvě akce v hlavním městě. Nejdříve iniciativa *Ne základnám!* a pak občanské sdružení *Vojáci* proti válce představily své řečníky.

Na první konferenci lidí s opačným názorem v panelu chyběli úplně, na druhé – večera v prostorách Poslanecké sněmovny – vládní pozici měla hájit ministryně obrany Vlasta Parkanová, která za sebe vyslala jen zástupce úřadu.

Kdyby však na seminář přišla, riskovala by drtivou porážku. Zástupce ministerstva s oficiálními stanoviskem vypadal vedle dvou

těžkých vah protistrany. Jana Kellera a Dškara Krejčího, jako středobřokský premiant vedle akademika.

To, že česká vláda bude s umístěním radaru souhlasit, už jasně naznačil premiér Mirek Topolánek. Vláda se necítí ohrožena ani demonstracemi proti základně, ani voláním po referendu, protože rozložení sil v parlamentu jí dovoluje ignorovat jedno i druhé. Zelení se k základně nejspíše přikloní a bludný Holanďan Miloš Melčák bude těž, zdá se, pro.

Děje se ale něco jiného. Poprvé po dlouhé době, ne-li vůbec premiérově po listopadu 1989, probíhá zcela spontánně sjednocování různorodých lidí kolem silného tématu. Není to Impuls 99, který byl záležitostí liberálních intelektuálů, ani aktivity kolem televizní

Spojily se napohled nesourodé sociální skupiny – od mladých, kteří o reálném socialismu nemo-

hou nic vědět, přes některé intelektuální kapacity až po lidi, kteří v minulých dobách mentálně uvízli. Analýza motivů, průběhu a perspektiv tohoto spojení teprve čeká na svého autora, ale faktem je, že nejde o spojení vymyšlené nebo nadiktované.

Vláda si může dovolit buď tento jev ignorovat, nebo odbyvat kontakty tohoto druhu předem připravenými floskulemi – jak řekl večera zástupce ministerstva obrany, zcela otevřeně v rámci toho, co lze publikovat. Nemusí ani hledat a uvádět do oběhu známé osobnosti, které se vysloví pro základnu.

Naopak lze skoro s jistotou předpovědět, že potenciál, který se v těchto dnech tvoří na bázi odporu k radarové základně, nebude použit a následně vyčerpán v přímé souvislosti s okolnostmi svého vzniku.

Jinými slovy – energie odporu, která se nyní zmnožuje příslušnými semináři a konferencemi, se

nevybije uspořádáním jednání referenda.

Náboj ale ve společnosti může zůstat, a to o to větší, že se k němu přidá energie vzteku z chování vlády a stran, které v ní zase dají. Erazim Kohák, jenž promluvil na čtvrteční konferenci, ve své dvahy přesně tímto směrem. Posluchačstvo předem upozornil, že jejich odbojně snahy nebudou naplněny, a vyzval k zamýšlení, koho budou volit při dalším parlamentním klání.

Jako sociální demokrat jistě neměl na mysli KSČM. Strana, již by to přál, ale zatím váhá. Paroubek sice propagoval na tiskovce po setkání s iniciativou *Ne základnám!* její následnou akci, ale s americkou administrativou si to nechce rozlišovat ani on. Kdyby ale potenciál po odpůrcích základny zůstal neosvojen zavedenou stranou, bezpřízorní zůstat nemusí. Mohl by napomoci byt-nění nějakého mimoparlamentního subjektu.

RENČIN

Sloupek

Jiří Hanák Nevinné zvířátko

Veškatní sice není komodita, se kterou by se dalo obchodovat na burze, svoji cenu však má. Žáci nižších tříd prý za jednu veš v krabičce od zápalek zaplatí i dvacet korun. Když si ji totiž dají do vlasů a kantor ji najde, mají dva dny volno na odvěšení. Cena přítulného zvířátka možná už klesla, protože zavšivení se šíří. I my jsme mívali po válce vši. Odvšivování začínalo pohlavky, pokračovalo petrolejem, vyčesáváním všivákem, umytím hlavy a končilo se opět pohlavky. Neboť půlka světa byla zavšivená, leč mít vši byla hanba.

Z dnešního hlediska to byl divný svět. Byla hanba mít vši, byla hanba dostat se do vězení, být třeba jen za krádeže slepic či králíků. Když zlobivému klazanovi dal učitel facku a kluk si doma stěžoval, přišel otec a zhusta řekl: Pane učitel, příště řemenem. Žáky nestresovaly záplatované gatě či boty, neboť být chudý a čistý hanba nebyla. Připouštím, že i proto, že chudá byla celá společnost. Povalečství však hanba byla. Stejně tak vulgární chování a to, čemu se dnes říká vyčuranost.

Dnes je samozřejmě jiná doba. Není hanba mít vši, protože to není důsledek nedostatku hygieny, nýbrž vyčytralosti žáků. Je však hanba být chudý či chudší než ostatní. Pro děti ve škole je nesnesitelné, nemají-li stejně moderní mobil či značkové triko jako ostatní. Ono se to vlastně podporuje. Protože od devadesátých let víme, že není hanba nakrást majetek a na tu hromadu dát nápis „soukromé vlastnictví je svato“. A když to někdy přece jen řve příliš a soud zasáhne, je zde odvolání, průtahy, vyhýbání se nástupu trestu, nové odvolání. I kdyby nakonec motyka spravedlnosti spustila, je zde vždycky možnost úniku do zahraničí, majetek takovému Čehonovi (čeho nabyl občan pilný...) ovšem zůstane. Na druhou stranu policie bez rozpaků vyrábí hanbu pro nevinné. Tu stupidními nařčeními, opírajícími se o drby z podsvětí, tu dokonce zavřením a následným propuštěním nevinného. Zvláštní věc: být bez viny v kriminále či být bez důkazů pomluven je hanba. Kdo však rozbil banky či privatizační fondy, ten hanby nedojde ani po absolvování krátkodobého kriminálu. Hromady peněz zřejmě fungují jako prací prášky s trojnásobnou silou enzymů.

Hanba dnes není ani vulgarita či vypráskanost u politiků nejvyššího rangu. Předseda vlády pozdraví Sněmovnu vztyčeným prostředníčkem, což lze velmi, ale opravdu velmi mírně přeložit slovy „vyližte mi...“ A pak lze. Prv to znamenalo „Kalousku, její jedovatě...“

Litý boj kardinála a senátora

Petr Uhl

Kardinálovi Miloslavu Vlkovi se nelíbí, že jeden ze soudců, kteří rozhodovali o svatovítské katedrále, byl v letech 1985–1989

v KSC. Katolická církev je stranou sporu, v němž rozhodoval Nejvyšší soud, a kardinál mohl podat tuto námítku podjatosti před rozhodnutím. Byla by ale asi stejně neúspěšná jako poukaz na to, že soudce je protestant, a tedy podjatý. Stát, s nímž se církev soudí, by zase mohl namítat, že jeden soudce je katolík a má odpovědnost za inkvizici, křížácké války a upalování čarodějnic. A církev se dosud neomluvila za upálení Mistra Jana Husa!

Senátor Jaromír Štětina (za SZ) nedávno narfl z zločinu komunistu a styků s StB přerovského stá-

ního zástupce, majícího dozor v trestní věci proti senátoru Jiřímu Čunkovi (KDU-ČSL). Štětina veřejně Čunka hájí, jak dobře vystěhoval romské rodiny ze Vsetína. Jako lev se za něho bil v Senátu, aby Čunka nevydal k trestnímu stíhání pro přijímání úplatku. Čunek pak proti zahájení trestního stíhání podal stížnost, a soud dosud nerozhodl. Třeba je ale v jeho senátu nějaký bývalý komunist či svazák, Štětinův dávný soudruh. To by měl senátor prověřit.

Štětinův jediný hlas loni v Senátu způsobil, že se neomezila imunita aspoň o možnost stíhání po skončení mandátu senátora či poslance, pokud parlamentní komora souhlas se stíháním odepřela. Štětina se bál, že by se to pak zneužilo proti němu. Neurčitě hovoří nyní o minulosti přerovského státního zástupce, který je v jeho očích vinen už tím, že zastupoval žalobu proti Vladimíru Hučínovi. Hučínova trestní věc, v níž byl žalován i z násilného jednání, je stále u Nejvyššího soudu.

Štětina stejně jako Hučín bojuje,

uvádějí na webových stránkách jeho stoupenci, proti hydře bývalých pracovníků StB, KGB, milicionářů a soudců, proti chobotnici. Senátor k tomu má osobní důvod – vyrovnává se s minulostí spisovatele cestopisů po Sibiři, který spolupracoval se státními orgány ČSSR a SSSR a politickými organizacemi. Dělal to tak skoro všichni, ale Štětina jaksí víc.

Rozhodnutí státních orgánů bývají chybná, v trestních věcech je zhruba 15 procent výroků o vině vadných. Je to ale daň právnímu státu, vládě zákona či přednostního postavení práva, jak se to v různých zemích nazývá. Zákony právního státu umožňují opravnými prostředky – řádnými i mimořádnými – nápravu i vadných rozhodnutí, a většinou se to děje. Kardinálův soudce i senátorův státní zástupce jsou ve funkci v souladu se zákonem a jejich rozhodnutí jsou platná.

Stát má jistě učinit vše, aby posoudil každého uchazeče o funkci státního zástupce a soudce, na začátku a pak i při jeho povyšování.

A veřejnost má upozorňovat i na jeho pochybení v minulosti, to čí hodnocení patří. Tak nebyl nedáno do vedoucí funkce jmenován Lbor Grygárek, jenž se součinnosť s StB na její protiprávní akci pod mého názoru dopustil v roce 198 trestného činu. Při jeho jmenování státním zástupcem v roce 1992 t renominátor nevěděl, nebo toho ne dbal, a Grygárek řadovým státním zástupcem právem zůstane. Vládn tu zákon. A nejsme jako oni.

Zpochybňovat rozhodnutí nepř sluzební úcast někoho na trestní stíhání kvůli jeho údajné minulosti či pouhému členství v KSC patří do boje s hydrou a chobotnicí. Pr senátora Štětinu je takové pohrdání právním státem politickým programem. U kardinála je to smutné, je ho zjevná touha získat katedrálu pro církev, dokonce za cenu útoku na právní stát, ji oslabuje, a to škodě nás všech, nejen věřících Unie státních zástupců se u příležitosti pomluv svého muže za právní stát už vzala. Čekám ještě, co učiní Soudcovská unie. Ale třeba se boji mocný je kardinál.

